

מאמר חובה של הרב לויכטר על המצב.

הרהורי הלב בעקבות מגפת הקורונה

בורא העולם מתעסק עם העולם שלו, עם העולם שהוא ברא, עולם עם סדרים וכללים ברורים, משנה את סדריו וכלליו, כל כללי המשחק משתנים, ואם עד עתה העולם צעד לקראת התכלית באופן מסוים, כעת הבורא עולם לוקח את העולם ומסובב אותו, ומכריז יש לי תכנית שונה לגמרי כדי להוביל את העולם אל התכלית.

עד עתה, האדם הופקד על הבריאה, לשנות, לקבוע, ולהוביל את העולם, וכמו שהוטל על האדם בבריאת העולם 'וכבשה', כבוש את העולם ותוביל אותו אל מקום נכון וראוי, וזה מה שהאדם עשה למשך אלפי שנים, שינה והוביל את העולם עד לשלב בה אנחנו נמצאים היום.

וכעת יצור אחר נכנס לתמונה, מזיז את האדם הצידה, משתלט על הבריאה, וקובע את כלליה.

במלחמת העולם השנייה, הרגו את היהודים שנאו את היהודים, בורא העולם דיבר אל היהודים, ודרש אצלם שינוי, דרש הבדלה בין האומות ליהודים, הורגים 'אתכם' שונאים 'אתכם' אני חפץ בשינוי אצלכם, כעת בורא העולם מדבר אלינו בשפה עולמית, אני חפץ בעולם אחר, שונה, הפוך, וננסה בשורות הבאות, להאזין יחד לדבר ד'.

כשחלילה הקב"ה מביא על האדם קושי וייסורים, ישנם שני תנועות אפשריים להתמודדות, ישנו תנועה של הבטה אל העתיד, וחיפוש אחר דרכי יציאה ומילוט מהקושי, וישנו תנועה של הכנעה, והכלת המצב והמקום החדש אליו האדם נקלע.

והחיכוך ביניהם הוא תמידי, מצד אחד על האדם להיכנע אל מול מה שהביא עליו הבורא, להכיל את מצבו החדש ולהתמודד עמה, ולא לברוח ממנו חלילה, ומאידך, יש לו את הרשות והחובה, לחפש אחר דרכי השתדלות טבעיות לצאת ממצבו.

וע"כ צריך רשות מיוחדת לרופא לרפאות, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות 0). 'ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות', מאחר ובגישה לרופא יש תנועה של התנגדות וברירה מהמקום אשר הבורא הביאו לשם, שהרי הוא ממית ומחיה, רחמנא מחי ואיהו מסי, ואם הבורא עולם לקח מהאדם מקצת חיותו איך האדם הולך לרופא להחזיר לו חיות, על האדם להתמודד עם מצבו. אעפ"כ נתנה תורה רשות לרופא לרפאות, ולהחזיר לו את חיותו, אולם רשות זה מותנה וכפוף בכך שהתנועה של מצב ההווה וההכנעה נוכח במלואה, ומתוך הכרה והבנה כי הרפואה הוא רשות מהבורא, ואינו מיוחס אל הרופא כלל.

אנחנו חיים היום בעולם של פתרונות, לכל דילמה, פרובלמה, מחלה, מצוקה, וקושי מכל סוג שהיא יש פתרון, אין פלונטר אשר לא הוצע לו פתרון, המקצוע הכי מבוקש היום הוא תחום הייעוץ, יעוץ פיננסי, יעוץ זוגי, יעוץ תקשורתי, יעוץ חינוכי, העולם כולו חושב בכיוון הזה, המצאת פתרון יעיל יותר, מהיר יותר, זול יותר, קל יותר.

ואם נשים לב נבחין, כי כל מצוקה הפוגשת אותנו, עוד לפני שעיכלנו את הקושי, אנחנו דוהרים לתוך שלל ומגוון רעיונות ופתרונות, והמחשבה הראשונית היא איך יוצאים מזה, מה הדרך לברוח ממצב זה, וכאשר אנחנו נפגשים בדבר אשר אין לה כרגע פתרון, מיד נכנסים למהלך חיים של המצאת פתרון חדש, התרבות של כל העולם והקדמה הוא סטארט-אפ חדש, אשר יהוו פתרון לבעיות החיים לכל גווניו. ובמילה אחת, עולם של אי יכולת הכלה והשלמה עם מצבים לא נוחים ומורכבים, ואיתור דרכי מילוט וברירה מהירים וזריזים.

וא"כ מכריז הבורא עולם, 'לא ניתן לרופא רשות לרפא', אני כופה עליכם את התנועה של ההכנעה, אני מביא עליכם יתוש קטן, אשר אינו נראה כלל בעיני האנושות, אשר יכניס את העולם כולו לאנדרלמוסיה בלבול וחוסר שליטה, בכל המובנים ובכל ההיבטים, אשר אין לה פתרון ודרכי מילוט.

ועלינו עם הנבחר מוטלת החובה להיכנע ולהאזין לדבר ד', הבורא עולם מכריז העולם הוא שלי, אני הובלתי עד להיכן שהוא הגיע, וכעת אני חפץ בעולם אחר ושונה, העולם כולו ייעצר, ויוכרח לצעוד בדרך אחרת.

דרך אשר אינה סלולה מראש, אין בו בהירות לאדם, ואין האדם יכול לשקול את צעדיו מראש, אין אדם אשר יכול לארגן לעצמו סדר יום למחר, שום דבר לא צפוי מראש, הבורא עולם מכריז, אינני מעוניין בסלילת דרך חיים אשר התוצאות שלה כבר ידועים מראש, תן לי לחדור אל החיים שלך, ולהוביל אותם אל המקום אשר אני חפץ, אל תהיה מוביל תהיה מובל. דרך אשר אין לאדם כל זכות לקבוע במציאות, ואין האדם יכול לקבוע את סדריו, עולם אשר רק אני קובע בו ומנהיג אותו, כל התכניות של האדם כולם קורסים ונופלים בזה אחר זה, עד כדי שהם מאבדים מקום הגיוני במציאות.

דרך של התבודדות, דרך יחידנות, בורא עולם מכריז, אינני מעוניין בהמוניות, אינני מעוניין בבית המדרש מלא באנשים, אני מעוניין בעולם פנימי של אדם בודד ויחיד, היכול לנהל לעצמו סדר חיים, הפונה אל הבורא, ומצליח למצוא את הבורא דווקא בתוך החיים הסוערים, עם הילדים, עם המשפחה, בין קירות הבית והבלגן, אני חפץ בעבודה האישית של כל אחד כיחיד, ולא כאחד מתוך אלפי בחורים ואברכים, ואינו נמדד או נקבע, בהתאם לאחרים, לאווירה שסביבך, ולכללים חברתיים כאלה ואחרים, התפלה שלך איננה אחד מתוך המניין, ועל פי הקצב של המניין, וכל מיני משתנים אחרים, היא תפלה אישית שלך, בקצב שלך, במנוחת הנפש, וכו'.

ויש לשים לב כי כל האמירות וההבטחות כי הם חבלי משיח (מלבד חיסרון הציפייה שיש בזה ואכ"מ), הינם התנועה של ההימלטות והבריחה והחיפוש אחר דרך היציאה מאזור מורכב זה ובלתי פתיר בכוחות טבעיים ואינו שונה ממי שחלילה מת עליו קרוב משפחתו אשר בנפשו מתחולל חיכוך בין הצער על ההעדר והחיסרון לתקווה שיבוא המשיח ויקצו ישרי עפר אשר ברור כי האבילות והצער הוא תנועת ההכנעה וקבלת דין שמיים ואילו התקווה למשיח הוא התנועה של התקווה העתידית

התרגלנו לחפש את החיים מחוץ אלינו, אנחנו מפחדים לפגוש את עצמינו, [אנחנו מדברים על העולם אשר מחוץ אלינו, חדשות, אנשים אחרים, ואפי' על עצמינו ביחס לאחרים, והעיקר לא לפגוש את עצמינו], הגיע הזמן לפגוש את עצמינו, לחשוף ולגלות את החיים האישיים, הרחבים והמלאים שלנו, ושל בני ביתנו, בכל מיני מצבים וסיטואציות חדשות ומוזרות, הבה נתבודד עם עצמינו, נעשה היכרות עם האישיות שלנו, נגלה את הכוחות שלנו נגלה את התכונות שלנו נגלה את המידות שלנו, נכיר את המקום שלנו בעבודת ד', נדע מה הצעד הבא האישי, ונסלול לעצמינו דרך אישי התואם לנו.

פגוש את עצמך, פגוש את אשתך, פגוש את ילדיך שוב ושוב, ותופתע לגלות כי האישיות שלך, ושלהם, רחבה ועשירה עד אין גבול, עם הרבה מאוד מקום לעבודה ולהתקדמות, ותתחיל לחיות חיים עשירים מלאים ורחבים.

דרך של 'בחירה' אישית, השגרה והחברה מעלימה מאתנו את מרחב הבחירה, שגרת החיים קובע, כי עושים היום את מה שעשינו ביום האתמול פחות או יותר, החברה קובעת, את העשה והלא תעשה שלה, בהתאם לדרישותיה והחלטותיה, ואילו בחיים החדשים הללו, מכורח המציאות אנו נתקלים במצבים חדשים שונים ומגוונים, אשר לא היו ביום האתמול, ונאלצים לבחור מתוך שני אפשרויות שוות, ללא צד של מסגרות מחייבות, או כללי חברה, או מקובלות כאלה ואחרות בחירה הנובעת משיקולים טהורים.

דרך בו נקבל פרופורציות לחיים, נדע לתת לדברים את המשקל הנכון והראוי, מה עיקרי ומה טפל, דברים רבים אשר היו נראים לנו עד לפני ימים ספורים כמרכזיים ומוכרחים, נהפכו לחסרי משמעות ותוכן, ואילו הדברים אשר עד עתה היו מובנים מאליו, ולא תפסו כמעט מקום או שיח בחיים נהפכו לשיח היום, החיים, הבריאות, הפרנסה, הכול כבר אינו מובן מאליו, נלמד להכיר ולהוקיר את הדברים החשובים באמת, ולתת משקל נכון ומשמעות לדברים התכליתיים.

דרך התחברות לתמצית החיים, הנישואים הינם ההתרגשות והשמחה מהתרחבותה של עם ישראל, זוג הבונה יחד בית נוסף בעם ישראל, ומרבים קדושה ומלכות ד' בעולם, ודווקא כל הדברים הגרנדיזיים הנלווים לזה ונראים כמספקים את הנאות החיים, הם אלו אשר דווקא מעלימים מאתנו את עצם החיים, וההנאות הפשוטות המתלוות אליה, וכן על זה הדרך בכל התחומים.

ויעיד על כך הקושי של הציבור להתרגל ולהפנים, כי המקום הראוי והנכון לשהות בתקופה זו, הוא בבית, חרף העובדה כי מדובר בפיקוח נפש, או לכה"פ ספק פיקוח נפש, והרי ציבור שומרי תו"מ הרגילים לצייתנות לדבר ד', היו צריכים להיות הראשונים לציית לכללים אלו, אשר הם בוודאי חמורים יותר מכל החומרות יחד.

דרך הסלולה לנו מאבותינו הקדושים, וצעד בו אבינו אברהם ע"ה, 'כי ידעתיו, למען אשר יצווה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ד' לעשות צדקה ומשפט', לקיחת אחריות מליאה על המשכיות התורה, חינוך אינו סעיף מזערי שניתן לדחוף אל תוך החיים, (שעה בשבוע במסגרת אבות ובנים), חינוך הוא מרכז חייו של יהודי, וחובה עלינו למרכז אותו, להתפנות אליו, ולהתמסר אליו, להקדיש זמן לחשוב על כל אחד מילדינו, להתבונן מה עובר עליו, לבחון את אופיו, ולהכיר את תכונותיו הטובים, לתת לו את הכלים הנכונים, להתקדם בהם ולשכללם, לחזק את הקשר, ולפתח ערוצי תקשורת נוספים וחדשים עם ילדינו, אשר כידוע מהווה תשתית בסיסי לגידול בריא של ילדינו.

דרך מלא בחששות, אין האדם מובטח לא על בריאותו, לא על עתידו הכלכלי, ואף לא על חייו, דרך של פנייה והסתמכות על הבורא בלבד, דרך 'חיים' חדש, הכול שונה, הכול לא מוכר, לא נוח, ולא תקני.

העולם הושתק, שקט שורר בעולם, אין מלחמות, אין מדינות, אין עסקים, אין טיסות, אין טרדות, דממה מוחלטת אין כלום..... העולם כולו עסוק בדבר אחד ויחיד 'הישרדות'.

לא ברוח ד', לא ברעש ד', לא באש ד', בקול דממה דקה, העולם כולו דומם, ועומד הכן למעמד הר סיני, ולקבלת התורה מחודשת אישי ופנימי של כל יחיד.

'הדר קבלוה ביחידות ובפנימיות'.

בואו יחד נאזין לדבר ד', ניתן לבורא עולם לחדור לחיים שלנו, נהיה פתוחים לקבל ולהכיל את ההשתנות, ואת הדרך החיים החדשה שהבורא עולם מוביל אותנו, לא ננסה לברוח כל הזמן לחיים הרגילים והתקניים, לא נברח לבית המדרש, הבורא עולם מכריז אני לא רוצה בית המדרש מלא, אינני מעוניין בהתקבצות יחד ללמוד, חפץ אני לראות אותך עובד את העבודה שלך, חפץ אני בהקדשת כל מכלול החיים שלך לעבודת ד', ובעיקר זמן עם עצמך לחשוב ברצינות על החיים שלך, לחשב מסלול מחדש מה התפקיד שלך, בחיים שלך.

הגילוי שמתגלה כעת בעולם, הינו גילוי נורא הוד של מלכות.